

Патријарх освештао храм у Теслином Смиљану: Никола Тесла никад није заборавио своју веру

Родно место великог српског научника и проналазача Николе Тесле, лично село Смиљан, данас је поново било испуњено српским православним верним народом и радошћу, јер је заједно са њиховим Епископом горњокарловачким г. Герасимом у ово место дошао предстојатељ Српске Православне Цркве, Његова Светост Патријарх г. Порфирије.

И на лицу Свјатјејшег се видела радост зато што је заједно са владиком Герасимом, владиком осечко-пољским и барањским г. Херувимом, мноштвом свештеника и верним народом, који је у родни Смиљан дошао са разних страна, освештао обновљени храм Светих апостола Петра и Павла, у коме је Тесла крштен, а потом у освештаном храму служио свету архијерејску Литургију.

Изузетно значајној духовној свечаности присуствовали су саборски посланик Драгана Јецков, председник Српског народног већа проф. др Милорад Пуповац, заменик жупана личко-сењске жупаније Милан Узелац и директор Секретаријата за вере Републике Српске др Драган Давидовић.

Обраћање Његове Светости сабраном народу:

-У име оца и Сина и Светог Духа. Благодаћу Духа Светога, Господ нас је данас удостојио да дођемо у овај дивни крај, на ово свето место и да прославимо Светог пророка Илију, човека који је сав био посвећен Богу, и умом, и срцем, и телом. Оно што је осећао то је и говорио, а оно што је говорио то је и чинио. Најважније од свега што можемо имати као свој пример за углед јесте вера пророка Илије, вера због које га је Господ удостојио да се у њему пројави сила Божја и да чини велика чуда, чуда која су била опомена, буђење и подстрек не само на држање истинске вере, него на исто тако спровођење те вере у живот.

Веома је важно, а то на казује пример Светог пророка Илије, да знамо да оно што верујемо одређује наше понашање, одређује како да градимо свој живот, одређује наше међусобне односе. Онај који има Бога за Оца, онај који зна да је Бог Отац читаве твари и као круне твари, да је Бог отац човков, тај зна да је један јединствени људски род и тај зна да, баш због тога што је један јединствен Отац, су сви људи међусобно браћа. Само из перспективе вечности кроз призму Христову, из Христа и из Јеванђеља Његовог можемо, верујући у Његову реч, трудити се читавим својим бићем да видимо једни друге као браћу, да видимо да смо сви независно од тога колико смо различити удови једног тела, чланови истог људског рода, оног који је створио Бог, да смо браћа са свим људима јер смо сви створени по слици и прилици Божјој. Ако нема перспективе вечности, ако из вечности не гледамо у историју, него свој почетак и крај имамо овде и сада, онда наравно и да наш живот и овде и сада започиње и завршава се, али се и своди на правила која креира то овде и сада. Зато када говоримо, када чинимо, када мислимо, без обзира што смо слаби и што падамо, што знамо да смо грешни и да нисмо савршени, мислимо Христом и деламо Христом, Јеванђељем. За нас не постоји одговор на питање шта ти мислиш о тој и тој теми. Не, ја мислим оно што Христос мисли или, боље рећи, трудим се читавим својим бићем и поред тога што машим и поред тога што сам грешан, и што сам егоиста, и сујетан, и самољубив.. И поред свега тога трудим се читавим својим бићем да мислим Христом, да делама Христом, јер како верујемо тако и живимо. Не може на исти начин делати онај који каже: Циљ оправдава средство. То је његова

вера, али у складу са том вером он и дела, чини, живи, гради живот и међусобне односе. Онај који каже: Мој ближњи је мој брат, или: Воли ближњег као самог себе – када чујемо Реч Христову – тај другачије устројава свој живот.

Ми смо се данас сабрали, браћо и сестре, на дан Светог пророка Илије да утврдимо себе у вери, да та вера не буде само декларативна, да не буде само нешто чиме се размећемо речима, него да колико год можемо ту веру учинимо активном у свом животу. Сабрали смо се, и радост је велика и догађај је велики, и због тога да бисмо осветили ову цркву посвећену Светим апостолима Петру и Павлу. Путописац антички је записао: Обилазио сам многа места, многе крајеве, упознао многе народе и видео да сваки народ има свој печат, има неку своју посебност. И у томе је драж и лепота људског рода, јер свако на основу тог свог дара обогаћује човечанство, обогаћује друге и бива обогаћиван другима. Видео сам, дакле, да као дар Божји свако има своју посебност, свој печат, нешто по чему се разликује од других народа, али постоји једно што је идентично, што постоји у свим народима – где год сам био нисам наишао на место на којем не постоји место одређено за храм, за молитву и то је у сваком народу. Сваки народ има, вели тај путописац, једно место које зове храм, на које долази да се помоли Богу, да осмисли свој физички, историјски, пролазни живот метафизичким, вечним, непролазним, да осмисли свој живот људским и божанским вредностима, да се сусретне са собом, сусрећући се са вечношћу и са Богом. Постоји, дакле, место у сваком народу где људи долазе да се појединачнообраћају Богу, али и да се међусобно сабирају, да граде заједнице око духовних вредности. Ево, ми осветисмо храм посвећен апостолу Петру и Павлу на месту које су православни Срби још 1600 и неке године, откад су дошли у ове личке крајеве, одредили да буде место молитве, место мира, место љубави, да буде место сабирања у себи сваког појединачно и сабирања себе од различитих и разних разбијености и растакања са којим је суочен сваки човек у свом појединачном животу. Знамо то добро колико ретко смо у себи и са собом. Ово место су православни Срби одредили у овом крају да буде место сусретања са Богом, место сусретања људи и да ту не само чују, него и да у њиховом срцу одјекне заповест Христова, тј. позив Христов да волимо Њега, Бога, читавим својим бићем и друге људе као самог себе. Располућени, разбијени различитим свакодневним бригаама овде би људи долазили да нађу мир, мир у Христу, а онда и мир у себи и међу собом. Наравно да су силе историјске које се не мире тек тако са речју Христовом и ово место, као и многа слична места у многим народима, хтеле да елиминишу, па је онда 1941. године овај храм био порушен. Порушиле су га усташе и много је људи тада пострадало. Овде на гробљу је сахрањено 568 људи! Пет стотина

шесдесет и осам људи пострадалих из овог краја! Они почивају управо поред храма који су дизали да буде место њиховог покоја и мира. Храм је 1986. године обновљен, па онда опет 1990-тих година девастиран и, ево слава Богу, обновљен на месту на којем је била подигнута прва црква у 17. веку, храм у којој је крштен, мало је рећи, светски познат научник Никола Тесла, који је и рођен у кући која је овде у близини, а његов отац је овде био свештеник. Крштен и запечаћен Христом и љубављу Христовом, али надахнут Духом Светим, својим даром, али уз огроман труд, напор и рад, учинио је много тога чему је благодарно и данас читаво човечанство и тек ће бити. Међутим, где год је био и шта год да је чинио, није заборавио ове крајеве који су били утиснути у њега и његово биће, није заборавио ни своју православну веру, веру мајке и оца, веру свог ујака који је био православни Митрополит сарајевски. Ту веру је сведочио! Био је свестан да све што чини и све што има јесте дар и само стога што је то знао, тај дар је могао у смирењу, у скромности, без трке за светском славом и моћи да произведе оно што је произвео и нама остави.

Овај храм није случајно посвећен Светим апостолима Петру и Павлу. И то је опет једна порука: два првоврховна апостола, један веома врло учен и образован и у вери и у науци овог света, у философији, а други прости рибар. Тамо где је истинска и права вера, ту је и љубав. Ту није бољи онај који је образованији и ученији од оног који није и обрнуто. Ту није бољи сиромашан од богатог и обрнуто. Ту није важнији онај који има власт од оног који је нема и обрнуто. Тамо где су вера и љубав тамо је простор и материјал који ми приносимо благодати Божјој да она дејствује. Апостоли Петар и Павле по свему различити, свако посебан, али опет исти у једном, у љубави према Христу и у вери у односу на Њега, у вери у Јеванђеље, да то није тек празна и пука реч, да си блажен онда када прашташ, да си блажен онда када се кајеш, када се преображаваш, да си блажен онда када чиниш добро, да си блажен онда када не одговориш на увреду истом мером, да си блажен онда када се не светиш. То је Јеванђеље. То није могуће учинити само из себе и својим снагама. То је увек, понављам, плод благодати Божје. Онда када ме вређају да одговорим са љубављу. Наравно да не могу из себе, пројавиће се у мени људски гнев, осветољубивост, можда и мржња. Међутим, онда када имам веру у Христа и Њему се обратим помолим и трудим се да имам љубави према Њему, отварам простор да Он чисти моју душу, да ме преображава, да умири срце, да омекша мисли, да учини од мене човека. Ево, апостоли Петар и Павле иако по свему различити, штавише Јеванђеље бележи да су били у споровима, свађали се, користили оштре речи један у односу на другог, али будући опет да је оквир њиховог постојања био Христос, вера у Њега и љубав

према Њему, они су без обзира на спорове, без обзира на несугласице, на свађу, на оштре речи и на грех увек налазили начина да долазећи Христу дођу себи и дођу један другом. Овај храм, браћо и сестре, на то нас позива. Позива нас на веру у Христа, на љубав према Њему. Будући да носи име апостола Петра и Павла позива нас и на то да се угледамо на њихове примере, да идемо њиховим стопама, молећи се њима да имамо и дубоку веру.

Призивам благослов Божји, мир и љубав на све нас овде сабране, на све људе који живе у овом крају, на све људе који живе у овој земљи, али и на читав свет. Да сви славимо Једног у Тројици Бога, Оца и Сина и Светог духа, сада и у увек и у векове векова. Амин!

Смиљан и храм Светих апостола Петра и Павла, подигнут на крају 17. столећа, имају изузетан значај за Српску Православну Цркву и српски православни народ. Смиљан је широм света прославио један од најзначајнијих и најутицајнијих научника и проналазача Никола Тесла, који се родио 10. јула 1856. године у парохиском дому тик поред цркве Светих апостола Петра и Павла, у којој је служио његов отац, веома угледни и образовани протојереј Милутин. У том храму је велики српски научник и крштен, већ дан по рођењу.

Историјска посета патријарха Порфирија подудара се са годишњицом мученичког страдања Срба у Смиљану на Илиндан 1941. године, које је настављено и наредних августовских дана, када је побијено више стотина Срба свих узраста, од новорођенчади и деце до старца. У масовној гробници поред цркве сахрањено је близу 590 невиних жртава, међу којима и једанаест блиских Теслиних рођака. Усташе су, у намери да затру сваки траг народа који је изнедрио Николу Теслу, 1942. године цркву сравнили са земљом.

Обнова цркве је почела 1986. године средствима Срба из Чикага, да би током последњег рата од 1991. до 1995 године обновљени храм девастиран и опљачкан. Данас је, трудом владике Герасима, свештенства и прилозима верног народа храм, који је у потпуности обновљен и живописан, поново место у коме се упућују молитве за мир, љубав и спасење читавог света. Иконостас красе иконе које су рад сестринства Богородице Тројеручице из Шибеника, док је иконопис дело свештеника Милана Радусина из Далмације.

